

Ajankohtaista hyvinvointialueen valvontatoiminnasta

Marita Hakala valvontapäällikkö ja Vivan Nyman ostopalvelu- ja valvontapäällikkö

12.6.2024

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksikön omavalvontasuunnitelma

- Vuoden 2024 alussa voimaan tullut valvontalaki velvoittaa julkisia ja yksityisiä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluntuottajia laatimaan ja julkaisemaan palveluyksikkökohtaisen omavalvontasuunnitelman, joka tulee laatia Valviran määräyksen mukaisesti.
- Omavalvontasuunnitelmassa palveluntuottaja kuvaa palveluyksikköön kuuluvien palvelujen tuottamiseen liittyvät keskeiset riskit sekä miten palveluntuottaja ja henkilöstö valvovat ja varmistavat palvelujen laatua, asianmukaisuutta, turvallisuutta ja asiakas- ja potilastyöhön osallistuvan henkilöstön riittävyyttä.
- Valviran omavalvontasuunnitelmaa koskevassa määräyksessä tarkennetaan omavalvontasuunnitelman sisältöä, laatimista ja seurantaa.

Omavalvontasuunnitelman sisältö (Valviran määräyksen mukaisesti)

Palveluntuottajan ja palveluyksikön määritelmä:

- Palveluntuottajalla tarkoitetaan kaikkia julkisia ja yksityisiä organisaatioita sekä yksityisiä elinkeinonharjoittajia, jotka tuottavat valvontalaissa tarkoitettuja sosiaali- ja terveystalvveluja.
- Palveluyksiköllä tarkoitetaan julkisen tai yksityisen palveluntuottajan ylläpitämää toiminnallista ja hallinnollisesti järjestettyä kokonaisuutta, jossa tuotetaan sosiaali- tai terveystalvveluja. Palveluyksikölle merkitään yksi tai useampi palvelupiste. Palvelupiste osoittaa tosiasiallista paikkaa, jossa tai josta käsin palveluyksikköön rekisteröityjä palveluja tuotetaan.
- Palveluyksiköllä voidaan myös tarkoittaa yhteistä palveluyksikköä, jossa toimivat palveluntuottajat ovat sopimuksella valinneet valtuutetun palveluntuottajan edustamaan heitä. Näihin kuuluvia palveluja voidaan tuottaa yhdessä tai useammassa toimintayksikössä.

Omavalvontasuunnitelman sisältö (Valviran määräyksen mukaisesti)

- Asiakas- ja potilasturvallisuuteen kuuluu m.m. palvelujen laatu, henkilöstö, toimitilat, välineet, lääkehoito sekä asiakkaan- ja potilaan asema ja oikeus.
- Omavalvonnan riskienhallinta sisältää m.m. vastuut, riskien tunnistamisen prosessi ja valmius- ja jatkuvuudenhallinta.
- Omavalvontasuunnitelman toimeenpano, julkaiseminen, toteutumisen seuranta ja päivittäminen.

[Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluyksikön omavalvontasuunnitelma | Valvira](#)

Rikosrekisteriote

- Lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä annettu laki (504/2002) velvoittaa palveluntuottajia tarkistamaan alaikäisten asiakkaiden ja potilaiden kanssa työskentelevien työntekijöiden rikostausta.
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnasta 741/2023 (valvontalaki) tuli voimaan 1.1.2024 alkaen, jonka jälkeen sosiaali- ja terveysalan palveluntuottajalla on oikeus, ja vähintään 3 kuukauden mittaisissa työ- tai palvelussuhteissa velvollisuus, pyytää työntekijää esittämään itsestään rikosrekisteriote, jos työtehtäviin kuuluu pysyväisluontoisesti ja olennaisesti iäkkäiden kanssa toimimista.
- Vammaisten henkilöiden kanssa työskentelevien työntekijöiden rikostaustan selvittäminen tulee sovellettavaksi vammaispalvelulain (675/2023) voimaantulosta lukien 1.1.2025 alkaen.
- Rikosrekisteriote on tarkoitettu esitettäväksi työnantajalle. Otteesta saa tallentaa ainoastaan myöntöpäivän sekä tiedon henkilöstä, jonka osalta rikosrekisteriote on tarkistettu. Kun ote on tarkistettu, se pitää palauttaa työntekijälle viipymättä eikä siitä saa tehdä kopioita.

Soiten suorittaman ohjaus- ja valvontakäynnin prosessi

- Soiten valvontayksikkö toteuttaa ohjaus- ja valvontakäynnit valvontalakia noudattaen ja Soiten valvontasuunnitelman mukaisesti.
- Ohjaus- ja valvontakäynnit suoritetaan sekä sosiaalihuollon että terveydenhuollon julkisen ja yksityisten palveluntuottajien yksiköihin.
- Soite on ottanut käyttöön Laatuportti järjestelmässä valvontaohjelman.
- Ennen käyntiä valvontayksikkö on yhteydessä palveluntuottajaan sopii valvontakäynnin ajankohdan, lähettää ennakkomateriaali pyynnön sekä avaa Laatuporttiin valvontakäynnin tapahtuman esihenkilölle.
- Esihenkilö saa s-postin kautta Laatuporttiin kirjautumisen linkin ja kirjaa etukäteen valvontalomakkeelle oman arvion kriteerien täyttymisestä.

Prosessi jatkuu ...

- Valvontakäynnillä käydään esitetyt lomake läpi ja valvoja arvioi kriteereiden täyttymisen etukäteen saadun materiaalin sekä valvontakäynnin aikana saatujen tietojen perusteella.
- Laatuporttiin kirjataan valvontakäynnillä annetut positiiviset havainnot, kehittämissuositukset ja poikkeamat. Poikkeamille on määräaika, mihin mennessä korjaavat toimenpiteet on suoritettava ja merkattava valmiiksi Laatuporttiin. Soite on laatinut ohjeen ”Valvontakäynnin raportti ja valvonnassa annettujen toimenpiteiden kirjaaminen”.
- Valvontakäyntiraportti lähetetään Aville.
- Esihenkilöllä on mahdollisuus tulostaa raportti yksikön toiminnan kehittämiseen.
- Valvontayksikkö tekee tiiviistä yhteistyötä sekä Avin että Valviran kanssa.

Epäkohtailmoitus

- Soite on laatinut ohjeen yksityisille palveluntuottajille valvontalain 29§ ilmoitusvelvollisuudesta.
- Laki korvaa sosiaalihuoltolain 48 § ja 49 §.
- Valvontalaki 29 § velvoittaa yksityisen palveluntuottajan henkilöstön ilmoittamaan viipymättä palveluyksikön vastuuhenkilölle, jos he huomaavat tehtävissään tai saavat tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan asiakkaan tai potilaan sosiaali- tai terveydenhuollon toteuttamisessa taikka muun lainvastaisuuden.
- Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta eteenpäin joko palveluntuottajan oman sisäisen prosessin mukaisesti tai suoraan hyvinvointialueelle.
- Palveluyksikön vastuuhenkilö vastaa siitä, että henkilöstö tietää ilmoitusvelvollisuuskäytännöistä.
- Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet tulee olla kirjattuna omavalvontasuunnitelmaan.
- Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä toimia ilmoituksen seurauksena.
- Soiten laatimassa ohjeissa on tarkemmin lueteltu ilmoitettavat epäkohdan ja epäkohdan uhan asiat.
- Ilmoitus tehdään välittömästi, kun henkilöstö havaitsee asiakkaaseen tai potilaaseen kohdistuvan epäkohdan tai sen uhan.
- Palveluyksikön vastuuhenkilö käsittelee ilmoituksen ja ryhtyy tarvittaviin omavalvonnallisiin toimenpiteisiin. Hyvinvointialueelle ilmoitus tehdään Laatuporttijärjestelmään osoitteessa <https://soite.fi/asiointiopas/palaute-soitelle/> (vaaratapahtumailmoitus – Soiten yhteistyökumppani). Epäkohta ja epäkohdan uhka ilmoitus tehdään Soiten vaaratilanneilmoitus lomakkeella, mihin ilmoitus liittyy valikon kautta.

Kiitos!

Voimmeko olla yhteydessä?
Hyvin voimme.

Marita Hakala
Valvontapäällikkö

+358 40 804 3810
marita.hakala@soite.fi

Vivan Nyman
Ostopalvelu- ja
valvontapäällikkö
+358 40 804 2688
vivan.nyman@soite.fi

www.soite.fi